

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 282/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

442/2010. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 1-jén előterjesztett **panaszát** a 2010. október 13-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a S.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a 2010. június 30-án vele szemben alkalmazott rendőri intézkedés (elővezetés) ellen jelentett be panaszt.

I.

A panaszos – akit a az egyik Városi Bíróság 1994. decemberében, majd egy megyei Bíróság, mint másodfokú Bíróság 1995. márciusában az igazságügyi orvos-szakértői vélemények alapján ítéleteikben cselekvőképességet korlátozó gondokság alá helyeztek, melyet egy másik Városi Bíróság ítéletében fenntartott – levelében az alábbiakat adta elő.

A panaszbeadványon a „Rendőrségi feljelentés” elnevezés szerepelt, amelyben a panaszos előadta, hogy 2010. június 30-án a rendőrség keltette őt fel. A panaszos úgy fogalmazott, „jöttek letartóztatni és elővezettetni”. A panaszos semmiféle bűncselekményt nem követett el, és kérte, „sőt felszólította” a rendőröket, hogy az „elővezetési határozat” egy példányát adják át neki. A beadvány szerint ezt

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megtagadták a rendőrök. Ezután felszólította a panaszos őket, hogy „azonnal hagyják el a területet és a zaklatást fejezzék be”. Mivel az „elővezetési parancs” átadását „megtagadták” a rendőrök, ezért a panaszos felhívta a figyelmüket arra, hogy amennyiben valaki a tulajdonában levő területre bemerészkedik, azt a panaszos „keresztül szúrja”, mert azzal véleménye szerint birtokháborítást követ el.

Ezt követően a „zaklatást” nem fejezték be, a panaszos úgy fogalmazott a „birtokháborítás továbbra is fenn állt”. A rendőrök nem mertek bemenni a panaszos birtokára, és telefonon értesítették a rendőrkapitány helyettesét, aki megérkezésekor arra hivatkozott, hogy joguk van elővezetni a panaszost. Az „elővezetési határozatot” a panaszos azonban még ekkor sem kapta meg, amelyet végül S. településen, a rendőrségen adtak át neki, ahol alá is írta azt.

Amikor a panaszos hazaért, akkor vette észre, hogy az elővezetési határozatot az őrsparancsnok írta alá. A panaszos megjegyezte, hogy ha az elővezetési határozatot helyszínen átadják neki és elolvassa azt, akkor elővezetését megtagadta volna.

Ezután a panaszos beadványában úgy fogalmazott, hogy rendőrségi feljelentést tesz egy Gyámügyi Vezető ellen, aki a helyszínre kiment a rendőrökkel együtt, és arra hivatkozott, hogy a panaszos gyámság alatt áll. Előadta továbbá, hogy megköveteli, hogy az ügyben eljáró személy konkrétan mutassa és csatolja azon dokumentumok egy-egy példányát, ami szerint a panaszos szerepel a hivatalos névlajstromba, valamint azt, amely igazolja, hogy ő gondokság alatt áll. A panaszos rögzítette, hogy nem tudják bizonyítani, hogy ő gondnokság alatt áll. Ez alapján pedig a gyámügyi vezetőnek nem volt joga a panaszos házához menni és ott zaklatni őt.

A panaszos ismételten úgy fogalmazott, hogy rendőrségi feljelentést kíván tenni az intézkedő, házához kiérkező rendőrök és az őrsparancsnok ellen, aki kiadta az „elővezetési határozatot”.

Ezek után a panaszos az ellene indult büntető ügyben nyomozó rendőr ellen is feljelentést tett korrupció miatt, valamint kirendelt gondnoka ellen is. Feljelentést tett továbbá egy nyomozónő ellen, és kérte, hogy panaszát Testületnek küldjék meg, „máskülönben iratokkal együtt felmegyek!”.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása céljából megkereste a panaszos lakóhelye szerinti megyei rendőr-főkapitányság vezetőjét és kérte az ügygel kapcsolatban készült iratok megküldésére.

A rendőrségi iratok szerint a városi rendőrkapitányság a panaszos ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176/A. §-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő zaklatás vétségének megalapozott gyanúja miatt folytat nyomozást.

A büntetőeljárás során szükségessé vált a panaszos terheltkénti meghallgatása, ezért a hatóság részére postai úton idézést küldött, melyet a panaszos nem volt hajlandó átvenni, a visszaküldött borítékra ráírta, hogy „Ne zaklassanak”.

Figyelemmel arra, hogy az eljárásban a panaszos meghallgatása nem volt mellőzhető, ezért a rendőrség határozatban rendelte el a panaszos elővezetését.

A határozatot a panaszos a rendőrségen aláírta, és úgy nyilatkozott, hogy „A határozat ellen panasszal nem élek.”

A rendőri jelentés szerint a rendőrök 2010. június 30-án 7 óra 45 perckor kezdték meg a panaszos elővezetését, amelyen megjelent a városi gyámhivatal vezetője is, mert a panaszos gondnoka nem tudott megjelenni.

A panaszos a rendőri jelentésben lévő nyilatkozatot aláírta, panaszt nem kívánt tenni az elővezetése kapcsán. Az elővezetést követően a panaszt jegyzőkönyvileg kihallgatták, melyen már gondnoka is jelen volt.

III.

A Testület a panasz kivizsgálása során megkereste a városi gyámhivatalt is, a panaszos cselekvőképessége és az egyéb szükséges adatok beszerzése végett.

A városi gyámhivatal tájékoztatta a Testületet arról, hogy a panaszos bírósági ítéletek szerint cselekvőképességet korlátozó gondokság alatt áll. A gyámhivatal a hivatkozott ítéleteket a Testület részére megküldte.

IV.

A Testület a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján megállapította, hogy a rendőrségi intézkedés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz, az 55. §-ában rögzített személyi szabadsághoz, valamint az 59. §-ában védett magánlakás sérthetetlenségéhez való jogát.

1) A Testület először a panaszos elővezetésének jogszerűségét vizsgálta.

A rendelkezésre álló adatok szerint a városi rendőrkapitányság büntetőeljárást folytatott a panaszossal szemben, aki a részére postai úton megküldött levelet – melyben a panaszt gyanúsítottként történő kihallgatásra idézték – nem vette át, sőt a borítékra azt írta rá, hogy őt ne zaklassák.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 34. §-a, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) tartalmazza az elővezetésre vonatkozó szabályokat.

Az Rtv. 34. §-a rendelkezik az elővezetésről. E jogszabályhely szerint „a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a Rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességeért az elrendelő a felelős.”

Az Rtv 34. §-ához fűzött indoklás szerint az elővezetésre minden esetben az azt elrendelő bírósági vagy más hatósági határozat alapján kerülhet sor azzal szemben, aki a hatóság előtti megjelenési kötelezettségének bármely okból nem tett eleget. Az elővezetés elrendelésének feltételeit az eljárási jogszabályok, jelen esetben a Be. tartalmazza. A rendőrség az elrendelés törvényességét nem vizsgálja, annak jogszerűsége a határozatot kibocsátó szerv felelőssége.

Az elővezetés fogalmát és célját a Be. tartalmazza, mely 162. §-ának (1) bekezdése szerint „Az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét. A Be. alapján az elővezetés elrendeléséről ez esetben a nyomozó hatóság rendelkezik és az elővezetést a rendőrség hajtja végre.

A Szolgálati Szabályzat 50. § (1) bekezdése szerint az elővezetési határozatot a rendőr előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, utána kézbesíti.

A panaszos azonban nem adott lehetőséget arra, hogy az intézkedő rendőrök az ingatlanára lépjenek, így nem volt lehetőségük az igazoltatásra és a határozat kézbesítésére sem, különösen, hogy a panaszos „keresztülszúrással” fenyegette őket.

A panaszos nem az elővezetés módját panaszolta, hanem az elővezetés tényét, hiszen kijelentette, hogy ő semmilyen bűncselekményt nem követett el.

A városi gyámhivatal vezetőjének kérésére a panaszos nem szegült ellen a rendőri intézkedéseknek és kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül önként ment a rendőrségre, ahol az elővezetésről szóló határozatot átvette, majd gyanúsított kihallgatása megtörtént.

A Testület megállapította, hogy az tény, hogy a helyszínre érve a panaszos igazoltatását az intézkedő rendőrök nem tudták végrehajtani – bár a panaszost a városi gyámhivatal helyszínén lévő vezetője személyesen ismerte –, és hogy az elővezetés elrendeléséről szóló határozatot nem adták a panaszos kezébe, azt nem kézbesítették számára.

Tekintettel arra, hogy az intézkedést fogantatosító rendőrök nem adták át a panaszosnak az elővezetés elrendeléséről szóló határozatot, azaz az elővezetés

közlésére szabályszerűen nem került sor, így megsértették a Szolgálati Szabályzat 50. §-ának (1) bekezdésében foglalt, fent ismertetett rendelkezéseket, **ezáltal pedig sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, amely sérelmet csekély fokúnak ítélte meg a Testület.**

Az elővezetés, mint a fenti jogszabályi hivatkozás is tartalmazza, személyi szabadságot korlátozó intézkedés, melynek során a rendőr az érintett személyt az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyre kíséri, ennek érdekében a reá irányadó Rtv.-ben foglaltak szerint szükség esetén kényszert és más intézkedést is alkalmazhat.

Megállapítható, hogy sor került a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatására is, így az elővezetés elérte a célját, és az nem keletkeztetett a panaszos oldalán aránytalan sérelmet.

Figyelemmel az elővezetés személyi szabadságot korlátozó tényére, a Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **személyi szabadságjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.**

2) A magánlakás sérthetlensége tekintetében a panaszos által előadott tényállás nem egyértelmű.

Egyrészt panaszában azt írta, hogy „felszólítottam őket, azonnal hagyják el a területet”, másrészt azt mondta, hogy „aki bemer jönni kersztül szüöm, mert birtokháborítást követ el”. Később azt írta, hogy a kint lévő rendőrök nem mertek bejönni a birtokára.

Ezekből az állításokból nem állapítható meg az, hogy a hatóság részéről valaki belépett volna-e a panaszos ingatlanára.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése tartalmazza a magánlakásban történő intézkedésre vonatkozó előírásokat. E szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be. A jogszabály taxatív módon felsorolja ezen rendelkezés alól kivételt jelentő eseteket. Ezek pedig a következők: segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából; bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából; közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében; rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére; végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a Rendőrség számára kötelező; az elővezetés végrehajtása érdekében; a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából; személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására; ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

A magánlakás sérthetetlenségét védi az a szabály, hogy aki másnak a lakásába, vagy egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy benn marad, súlyosabb esetben bűncselekményt, enyhébb esetben szabálysértést követ el.

A magánlakás sérthetetlenségének tilalmára vonatkozó szabályok jogszerű korlátozását jelentik a rendőrséget – a büntetőeljárás során, illetve azon kívül – megillető hatáskörök.

Amennyiben az elővezetést foganatosító rendőrök beléptek a panaszos ingatlanára és abból a célból léptek be, hogy a panaszost elővezessék, a Testület megállapítása **szerint alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapjog korlátozása jogszerűen történt.**

3) A panaszos panaszában kitért a városi gyámhatóság vezetőjének jelenlétére és kifogásolta, hogy a vezető arra hivatkozott, hogy a panaszos gyámság alatt áll.

A Testület eljárását az Rtv. a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A gyámhivatal képviselőjében résztvevő személy jelenléte tekintetében a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

V.

A panaszügy kivizsgálása során a Testület a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés során a tisztességes eljáráshoz, a személyi szabadsághoz és a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel a korlátozás jogszerű volt, az elővezetés elrendeléséről szóló határozat helyszínen történő átadásának elmaradása azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapját csekély mértékben sértő mulasztás volt. Ezért a Testület állásfoglalását az Rtv. 93. § (2) bekezdésére figyelemmel megküldi az intézkedést foganatosító rendőri szerv Vezetőjének.

Budapest, 2010. október 13.

Dr. Juhász Imre

elnök

előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos

elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag